

fra i et ubesindigt Øjeblik at løbe fra hinanden og derved bringe Ødelæggelse og Forstyrrelse ind i hele deres fremtidige Liv og i det Hjem, de havde stiftet. Det vil alt sammen falde væk, naar den kirkelige Vielse er forsvunden, thi selvfølgelig kan den borgerlige Øvrighed ikke, og bør heller ikke kunne det, foreholde Folk Ægteskabets guddommelige og kristelige Betydning, og derfor ville de heller ikke med nogen Grund eller med nogen synderlig Kraft, vil jeg hellere sige, kunne modsætte sig, at Skilsmisser ville blive meget mere almindelige, end de have været hidtil; de ville ikke kunne hævde Ægteskabets blivende Betydning, dets Uløselighed, thi det kan man kun ud fra et kristeligt Standpunkt og Synspunkt. Derfor er jeg bange for, at naar den kirkelige Mægling skal falde bort, saa vil det bidrage til mange flere Skilsmisser, end vi have haft hidtil, thi det er rigtigt, som jeg har set en af Biskopperne erklære, at selve den borgerlige Stat kan ikke en Gang med nogen Kraft i Længden hævde Monogamiet eller Enkeltgifte, den vil ikke fra rent borgerligt Standpunkt kunne bekæmpe Polygami eller Flerkoneri ud fra rent borgerlige Synspunkter, og som Følge deraf vil den heller ikke kunne hævde Ægteskabets Uopløselighed i den Grad, som det maa og skal hævdes fra alle Kristnes og fra Kirkens Side med de ganske enkelte Undtagelser, med Hensyn til hvilke vi alle sammen ere enige om, at der kan være Grunde nok for, at Ægteskabet kan opløses og brydes.

Den højtærede Kirkeminister har baade ved Forslagets 1ste Behandling og ogsaa nu her i Dag antydet og hævdet, at det havde en stor Betydning for selve Kirken, at vi fik det almindelige tvungne borgerlige Ægteskab indført, og har deri søgt Støtte hos Sjællands Biskop, idet han har citeret adskilligt af Biskop Rørdams Indstilling i Lovforslagets Motiver til Støtte for det rigtige i, set fra et kirkeligt Standpunkt, at Ægteskabets Indgaaelse bliver for en borgerlig Ægteskabsforstander, at Kirken som saadan bliver fri for disse „blandede Sager“. Men jeg vil bede om, at der bliver lagt Mærke til, at naar Biskop Rørdam har udtalt det, som er anført i Lovforslagets Motiver, og som blev citeret af den højtærede Kirkeminister her i Tinget, har det været under Forudsætninger og paa Betingelser, som slet ikke ere til Stede ved den foreliggende Sag her. Det har været paa Betingelse af og under Forudsætning af, at Folkekirken fik sin egen

selvstændige Forfatning, at Folkekirken blev sat i det Uafhængighedsforhold over for Staten, som den maa kræve at blive sat i i sin Egenskab af Trossamfund, saa at Folkekirken virkelig kommer til at bestaa af Mennesker, der dele den evangelisk-lutherske Tro og derfor ogsaa ville hævde denne, saa at Folkekirken kom til at staa frit og kunde gøre akkurat, som den vilde, over for dem, som undlod at faa deres Ægteskab senere kirkeligt indviet, og fik fri Raadighed til at bestemme, hvorvidt de, hvem den kirkelige Vielse blev nægtet, skulde have Lov til længere at betragtes som Medlemmer af Folkekirken, og saaledes, at den kunde bestemme, hvorvidt de skulde have Lov til at deltage i Samfundets Maaltid, i Nadveren, og muligvis ogsaa, om de skulde have Lov til at faa deres Børn døbt. Det var under de Forudsætninger og paa disse Betingelser, at Sjællands Biskop anbefalede den kirkelige Vielses Afskaffelse eller rettere udtalte, at alle skulde gaa ind under den her i Lovforslaget foreslaede borgerlige Ægteforening. Men disse Betingelser ere slet ikke til Stede, og da de ikke er det, tror jeg næsten, at det vil være rettest at sige ligesom samme Biskop, at før Kirken har faaet sin egen Forfatning i sin Egenskab af Trossamfund, maa det være meget ønskeligt, at det foreliggende Lovforslag ikke træder i Kraft, og derfor vil jeg ogsaa anbefale, at det ikke gør det. Jeg tror heller ikke, at det, set fra et kirkeligt Standpunkt, vil blive til Gavn og Glæde, og jeg er overbevist om, at den store Masse af den danske Folkekirkes Medlemmer ikke vil være glad ved det, de ville betragte det som en Byrde, som en Krænkelse af deres inderste religiøse Følelse, naar de skulle tvinges til at afgive det ægteskabsstiftende Ja for den borgerlige Ægteskabsforstander og ikke maa gøre det i Kirken. Vi maa jo huske paa — det er vi vel allesammen enige om — at Ægteskabet stiftes ikke hverken af Præsten eller af Staten, Ægteskabet stiftes ved, at Ægtefolkene paa den lovbefalede Maade udtale det afgørende Ja til, at de ville leve i Ægteskab i deres fremtidige Liv. Det, som Staten efter min Mening har Ret til, og som den har Interesse af, er at stille de Betingelser op, som skulle være opfyldte, for at Folk kunne indgaa Ægteskab; den har Lov til at bestemme, hvem der maa indgaa Ægteskab, og hvem der ikke maa, og naar de Betingelser, der kræves, ere opfyldte, saa maa den kunne kræve Underretning om, paa hvilket Tids-